

Силабус навчальної дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Рік навчання: 4, **Семестр:** 8

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційований залік

Форма проведення занять – лекції, практичні заняття

Назва курсу	Облік зовнішньоекономічної діяльності
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=1095

Коротка анотація до курсу. У сучасних умовах господарювання багато вітчизняних підприємств укладають зовнішньоекономічні контракти та здійснюють операції з іноземними партнерами. Ці суб'єкти господарської діяльності можуть здійснювати такі операції, як експорт, імпорт, бартерні (товарообмінні) операції та операції з давальницькою сировиною. Власникам та менеджменту суб'єктів господарювання важливо знати, які дебіторські та кредиторські заборгованості виникли за результатами здійснених операцій, які суми іноземної валюти сплачені постачальникам або надійшли від покупців, які відображено в обліку доходи та витрати, який фінансовий результат отримано за результатами зовнішньоекономічної діяльності, наскільки така діяльність була прибутковою чи збитковою для підприємства.

Відповіді на всі ці запитання може дати система бухгалтерського обліку, у якій, зокрема, накопичується, узагальнюється та зберігається інформація про зовнішньоекономічну діяльність підприємства, яка потім використовується для прийняття управлінських рішень.

На підставі даних бухгалтерського обліку менеджмент підприємства може прийняти обґрунтовані рішення щодо зменшення витрат, досягнення кращих фінансових результатів від проведення окремих операцій, підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

Таким чином, важливим є завдання підготовки кваліфікованих кадрів у сфері ведення обліку зовнішньоекономічної діяльності.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» є оволодіння спеціальними знаннями щодо методології та організації бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності, набуття практичних навиків з ведення обліку у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Основне **завдання** вивчення дисципліни полягає в наданні професійних знань щодо концептуальних засад, організації та методики бухгалтерського обліку операцій, які супроводжують зовнішньоекономічну діяльність, набуття практичних навичок з документального оформлення та відображення в обліку господарських операцій з експорту, імпорту, проведення розрахунків у іноземній валюті, порядку формування облікової інформації та методики її використання в управлінні господарськими засобами і процесами, узагальнення інформації та складання звітності із зовнішньоекономічної діяльності.

1. Схема дисципліни

№ з/п	Тема
Тема 1	Предмет, завдання, загальнотеоретичні та специфічні основи дисципліни
Тема 2	Основні положення міжнародних контрактів та особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку
Тема 3	Облік валютно-фінансових операцій у зовнішньоекономічній діяльності
Тема 4	Облік імпорتنих операцій
Тема 5	Облік експортних операцій
Тема 6	Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною
Тема 7	Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій
Тема 8	Звітність суб'єктів ЗЕД

2.Формат курсу: Змішаний.

3.Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

- Загальні компетентності:

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

- Здатність застосовувати на основі даних обліку і звітності теоретичні, методичні і практичні підходи при виборі оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання, приймати ефективні управлінські рішення на основі обліково-аналітичної інформації та оцінювати ризики і реалізовувати заходи щодо їх уникнення.

4.Результати навчання:

- Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

- Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

5.Обсяг курсу – 150 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	26
семінарські заняття	24
самостійна робота	98
індивідуальна робота	2

Технічне й програмне забезпечення /обладнання – відсутні специфічні вимоги які здобувач вищої освіти повинен врахувати. Персональні комп'ютери під час дистанційного навчання.

Неформальна освіта передбачає перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни).

6. Політика оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1 бал). Перескладання контрольної роботи, заліку відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Вплив змін валютних курсів: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 № 193 (із змінами). Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>

2. Витрати: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

4. Дохід: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

5. Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати. Видання МТП N 560 (редакція 2020 року): Міжнародна торгова палата. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988_007#Text

6. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

8. Про валюту і валютні операції. Закон України від 21.06.2018 р. 2473-VIII. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#top>

9. Про затвердження Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон: Наказ Міністерства фінансів України від 13.03.1998 № 59, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98#Text>

10. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, із змінами і

доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>

11. Про затвердження Положення про документальне забезпечення бухгалтерських запасів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

12. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість: Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 № 21, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16>

13. Про затвердження форми декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку: Наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 14, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0105-15>

14. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств: Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 24.12.2010 р. № 897, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15>

15. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>

16. Про митний тариф України: Закон України від 19.10.2022 № 2697-ІХ. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-20#Text>

17. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text>

18. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

19. Онищенко В. О., Бондар М. І., Дубовая В. В. Облік у зарубіжних країнах: підруч. Київ: ЦУЛ, 2021. 576 с.

20. Розвиток бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні: монографія. Сторожук Т. М., Занько Б. М., Колісник О. П. та ін.; за заг. ред. Т. М. Сторожук. Ірпінь: УДФСУ, 2021. 256 с.

21. Танасієва М. М. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. М. М. Танасієва. Чернівці : Технодрук, 2021. 100 с.

22. Фінансовий облік : навчальний посібник. В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь. Державний податковий університет, 2022. 616 с.

Допоміжна:

23. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь. Університет ДФС України, 2021. 388 с.

24. Ковальчук Т. М, Кузь В. І. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: практикум. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 192 с.

25. Лобода Н. О., Чабанюк О. М. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. Київ : Алерта, 2022. 224 с.

26. Мельник Т. Г. Бухгалтерський облік. Практикум : навчальний посібник. Видання третє, доповнене і перероблене. К.: Видавничий дім «Кондор», 2022. 320 с.

Міжнародні видання:

27. Ittelson T. Financial Statements: A Step-by-Step Guide to Understanding and Creating Financial Reports. Career Press. 2022. 304 p.

28. Kieso D., Weygandt J. Intermediate Accounting. 18th Edition. Wiley. 2022. 1616 p.

29. Warren C., Jones J., Tayler W. Financial & Managerial Accounting. 16th Edition. Cengage Learning. 2022. 1552 p.

Інформаційні ресурси Інтернет:

30. International Federation of Accountants, IFAC. URL: <https://www.ifac.org>.

31. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>

32. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

33. Рахункова палата України. URL: <http://www.ac-rada.gov.ua/>

34. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

35. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>